

Arrest

nr. 291 964 van 13 juli 2023
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat G. KLAPWIJK
Paul Emile Jansonstraat 11
1050 BRUSSEL

tegen:

de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Bosnische nationaliteit te zijn, op 3 juli 2023 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 22 juni 2023.

Gelet op de artikelen 39/77 en 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 6 juli 2023 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 11 juli 2023.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. MAES.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat G. KLAPWIJK, en van attaché F. PHILIPPO, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. De verzoekende partij dient op 4 mei 2023 een verzoek om internationale bescherming in. Zij wordt in het Transitcentrum Caricole gehoord door een medewerker van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het CGVS) via videoconferentie op 8 juni 2023.

1.2. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) neemt op 22 juni 2023 een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en tot weigering van de subsidiaire beschermingsstatus.

Dit is de bestreden beslissing die luidt als volgt:

A. Feitenrelaas

U verklaart de Bosnische nationaliteit te hebben en geboren te zijn in Bosanska Krupa, in het kanton Una-Sana. U verklaart transgender te zijn en aangesproken te willen worden als [C.]. Sinds u zes jaar oud bent, heeft u steeds het gevoel gehad een meisje te zijn. Omwille hiervan werd u meermaals gediscrimineerd en slecht behandeld op school. U moest soms thuis blijven van de school om de situatie te laten bedaren. Toen u veertien jaar oud was, lichtte u uw ouders in aangaande uw wens om van geslacht te veranderen. Uw ouders hebben u nooit aanvaard, keken niet naar u om en uw vader sloeg u herhaaldelijk. Tevens haalt u aan ook door onbekende mensen op straat vaak nageroepen, gediscrimineerd en mishandeld te zijn geweest. U diende voor de verschillende incidenten meermaals klacht in bij de politie, maar zij konden u geen bescherming bieden. Omdat u leed onder de situatie ondernam u meermaals een zelfmoordpoging. U werd toen opgenomen in de psychiatrie waar men de diagnose schizofrenie stelde. U geeft echter aan dat de dokters u deze diagnose gaven omdat ze vonden dat u gek was omwille van het feit dat u van geslacht wou veranderen. Omdat u het gevoel dat u niet geholpen kon worden en op geen enkele manier bescherming kon krijgen in Bosnië-Herzegovina, besloot u het land te verlaten.

U verliet Bosnië-Herzegovina een eerste maal in februari 2018 en reisde naar Nederland, alwaar u een verzoek om internationale bescherming indiende op 12 februari 2018. Uw verzoek werd afgewezen, waardoor u in juli 2018 terugkeerde naar Bosnië-Herzegovina. U verbleef toen twee dagen in een hotel te Sarajevo. Daarna verliet u Bosnië-Herzegovina opnieuw en reisde u naar Duitsland, waar u op 22 juli 2018 een verzoek om internationale bescherming indiende. U verbleef zeven maanden in Duitsland om vervolgens terug naar Nederland te reizen waar u op 3 maart 2019 een tweede verzoek om internationale bescherming indiende. Uw tweede verzoek in Nederland werd terug afgesloten met een negatieve beslissing. U werd op 27 mei 2019 teruggestuurd naar Bosnië-Herzegovina, waar u een nacht verbleef alvorens via Kroatië naar Servië te reizen. U verbleef toen gedurende een viertal jaar in Servië. Omdat u ook in Servië het slachtoffer bent geworden van discriminatie en u niet de nodige bescherming kreeg, besloot u Servië te verlaten. Op 4 mei 2023 reisde u naar België. U werd toen tegengehouden op de luchthaven van Zaventem aangezien u niet aan de nodige voorwaarden voldeed om het grondgebied binnen te komen en u geseind stond in het Schengeninformatiesysteem (SIS) door Duitsland. U diende op diezelfde dag uw verzoek om internationale bescherming in België in.

Bij terugkeer naar Bosnië-Herzegovina vreest u gediscrimineerd te zullen worden en stelt u bang te zijn van iedereen in Bosnië-Herzegovina. U stelt er niet geaccepteerd, slecht behandeld of gedood te zullen worden omwille van uw genderidentiteit.

Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming legt u de volgende documenten neer: verschillende documenten aangaande uw asielprocedure te Nederland, verschillende medische documenten uit Servië en Bosnië-Herzegovina, een medisch document uit Duitsland, enkele documenten aangaande uw asielprocedure in Duitsland, een document om aan te tonen dat u een aanvraag voor een geslachtsoperatie in Servië deed en een document om aan te tonen dat u in Bosnië-Herzegovina een klacht bij de politie neerlegde.

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, van oordeel was dat er in uw hoofde bepaalde bijzondere procedurele noden konden worden aangenomen.

Tijdens uw interview op de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) vraagt u om gehoord te worden door een vrouwelijke ambtenaar en tolk (vragenlijst CGVS, d.d. 12/05/2023, vraag 3.6). Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er u steunmaatregelen verleend in het kader van de behandeling van uw verzoek door het Commissariaat-generaal, en werd het persoonlijk onderhoud behandeld door een vrouwelijke protection officer en een vrouwelijke tolk.

Wat betreft de verschillende attesten die u neerlegt ter staving van uw psychologische problemen, werd u bij aanvang van het persoonlijk onderhoud gewezen op het nemen van pauzes indien u hiertoe de nood voelde. U ging hierop in toen u het even moeilijk had (notities van het persoonlijk onderhoud, d.d. 08/06/2023, CGVS, p. 7). Tussendoor werd vervolgens regelmatig gepolst naar hoe u zich voelde waarna u telkens bevestigde in staat te zijn om verder te gaan (CGVS, p. 4, p. 7, p. 8, p. 9). U noch uw advocaat heeft op enig moment aangegeven dat uw psychologische staat een impact had op uw vermogen om op

adequate wijze aan het persoonlijk onderhoud deel te nemen. Evenmin kan dit uit het verloop van het persoonlijk onderhoud afgeleid worden. Uit uw vaak zeer uitvoerige verklaringen tijdens het onderhoud op het CGVS blijkt dat u duidelijk op de vragen heeft kunnen antwoorden. Alsook maakte u aan het einde van het persoonlijk onderhoud duidelijk de tolk en de vragen begrepen te hebben (CGVS, p. 13). Uit niets in de weergave van het onderhoud blijkt dat u niet in staat was om op adequate wijze uw asielmotieven uiteen te zetten.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Bij KB van 14 januari 2022 werd Bosnië-Herzegovina vastgesteld als veilig land van herkomst. Het feit dat u afkomstig bent uit een veilig land van herkomst, rechtvaardigde dat er een versnelde procedure werd toegepast bij de behandeling van uw verzoek.

Na onderzoek van uw verklaringen en alle elementen in uw administratieve dossier dient voorts vastgesteld te worden dat uw verzoek om internationale bescherming kennelijk ongegrond is.

U verklaarde een vrees te koesteren bij terugkeer naar Bosnië-Herzegovina omwille van uw genderidentiteit en de problemen en discriminatie die u daar ervaarde met uw familie en uw medeburgers. U vreest hieromtrent in Bosnië-Herzegovina niet geaccepteerd te zullen worden en stelt bang te zijn van iedereen, daar ze u slecht zullen behandelen, zullen doden of in de psychiatrie zullen steken (CGVS, p. 6). Het CGVS trekt uw genderidentiteit niet in twijfel, doch benadrukt dat het loutere feit tot de LGBTIQ-gemeenschap te behoren in Bosnië-Herzegovina op zich niet voldoende is om te besluiten tot de erkenning van de status van vluchteling in toepassing van artikel 48/3 van de vreemdelingenwet.

Vooreerst dient hierbij te worden aangestipt dat het Commissariaat-generaal erkent dat leden van de LGBTIgemeenschap in Bosnië-Herzegovina op meerdere vlakken nog steeds te maken kunnen krijgen met weerstand, haattaal en/of discriminatie vanuit de bevolking. Er dient hierbij echter meteen ook benadrukt te worden dat, om te oordelen of discriminaties of andere problemen een vervolging in de zin van de Conventie betekenen, alle omstandigheden in overweging dienen te worden genomen. Het ontzeggen van bepaalde rechten en een discriminerende bejegening houden op zich geen vervolging in de vluchtelingenrechtelijke zin in. Om tot de erkenning van de status van vluchteling te leiden moeten het ontzeggen van rechten en de discriminatie van die aard zijn dat zij aanleiding geven tot een toestand die gelijkgeschakeld kan worden met een vrees in vluchtelingenrechtelijke zin. Zulks houdt in dat de gevreesde problemen dermate ernstig zijn dat fundamentele mensenrechten worden aangetast waardoor het leven in het land van herkomst ondraaglijk wordt.

Uit de informatie beschikbaar op het Commissariaat-generaal (zie de COI Focus: Bosnië-Herzegovina Algemene Situatie van 15 december 2022, beschikbaar op https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_bosnie-herzegovina_algemene_situatie_20221215.pdf of <https://www.cgvs.be/nl>) blijkt evenwel dat er de voorbije jaren positieve signalen gegeven werden vanuit het politieke klimaat om de situatie van de LGBTI-gemeenschap te verbeteren. Het kanton Sarajevo heeft in februari 2020 een genderactieplan aangenomen waarin ook sprake is van LGBTI-personen. De bedoeling van het plan is onder meer om – in de context van haatmisdriven tegen LGBTI-personen - procedures voor de samenwerking tussen politie en parket op poten te zetten. In juli 2022 heeft de Raad van ministers van Bosnië-Herzegovina het Actieplan over de rechten van lesbische, gay, biseksuele, transgender, intersex en queer-personen, dat al in 2020 was ontwikkeld, eindelijk aangenomen. Er is hierdoor sprake van een stap voorwaarts in het in lijn brengen van mensenrechtenbeschermingen met de EU-standaarden. Het actieplan (2021-2024) bestrijkt thema's als haattaal, vrijheid van samenkomen, transgenderrechten, vooroordelen en stereotyperingen. Seksuele oriëntatie en genderidentiteit zijn overal in Bosnië-Herzegovina erkend als gronden voor een haatmisdrif. Sinds 2016 waren beide elementen ook al erkend als strafbare gronden voor discriminatie. Er wordt ingezet op specifieke trainingsprogramma's over de mogelijke problemen van LGBTI-personen voor leden van de ordehandhaving en van het gerecht. Zo heeft het Sarajevo Open Center (SOC), een onafhankelijk centrum dat zich inzet voor de rechten van de LGBTI-gemeenschap, in de kantons Sarajevo en Tuzla politieagenten getraind in verband met de rechten op vereniging en andere rechten voor LGBTI. Voorts blijkt dat in het najaar van 2022 vijf nieuwe contactpersonen werden aangesteld die als aanklager werkzaam zijn, waaronder ook dergelijke persoon in het kanton Una-Sana. Ze kregen een tweedaagse training over het onderwerp LGBTI-mensenrechten, waarbij speciale nadruk op haatmisdriven en discriminatie van LGBTI werd gelegd. In april 2022 heeft de gemeentelijke rechtbank van Sarajevo voor het eerst een vonnis gevelde (in eerste aanleg) waarin het een

schending van de antidiscriminatiewet tegen LGBTI-personen heeft erkend. Het ging hierbij over een zaak van haatdaad tegen een verkozene op het kantonniveau. Sinds 2019 vinden in Sarajevo geregeld evenementen zoals een Pride Parade, een LGBTI-zomerfestival, of een queer-filmfestival plaats. Dit kan aanleiding geven tot uitingen van homofobie. Toch kunnen deze evenementen telkens doorgaan, zij het wel met een zekere politieaanwezigheid. In augustus 2021 hebben de autoriteiten zelfs aangekondigd om de aangekondigde protestdemonstratie van een moslimcampagnegroep tegen de Pride Parade in Sarajevo te verbieden.

Op basis van de informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt, kan bijgevolg niet a priori worden aangenomen dat iedere LGBTI-persoon in Bosnië het risico loopt om het slachtoffer te worden van vervolging. Een individuele beoordeling van uw vraag naar internationale bescherming, waarbij u uw vrees voor vervolging in concreto dient aan te tonen, blijft dan ook noodzakelijk.

U heeft in het kader van uw verzoek om internationale bescherming echter geen feiten of elementen aangehaald waaruit blijkt dat u Bosnië-Herzegovina hebt verlaten omdat uw fundamentele mensenrechten werden aangetast en aldus bij terugkeer een gegronde vrees voor vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie moet koesteren of wegens een reëel risico op het lijden van ernstige schade zal lopen zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming.

Hoewel dient te worden opgemerkt dat de door u aangehaalde gebeurtenissen in het verleden met uw familie betreurenswaardig zijn, kunnen de nodige bedenkingen worden geplaatst bij bepaalde vaststellingen die de ernst en zwaarwichtigheid ervan in vraag stellen om daadwerkelijk te kunnen spreken van vervolging of ernstige schade. Zo wordt er vastgesteld dat u steeds in Bosanska Krupa bij uw familie heeft gewoond en dit tot aan uw vertrek uit Bosnië-Herzegovina in februari 2018 (CGVS, p. 4, p. 5). Hoewel uw ouders amper naar u omkeken, u niet aanvaardden omwille van uw genderidentiteit en uw vader u regelmatig sloeg, bleef u in Bosanska Krupa wonen (CGVS, p. 4, p. 8, p. 9; verklaring DVZ, d.d. 12/05/2023, vraag 10). Gevraagd of u er ooit aan gedacht heeft om een eigen woning te zoeken, repliceert u dat u dit nimmer geprobeerd heeft (CGVS, p. 10). U stelt dat het voor u financieel onmogelijk en te moeilijk was (CGVS, p. 10). Verwacht kan worden, indien u daadwerkelijk een vrees koesterde voor uw familie en in het bijzonder voor uw vader, dat u andere oorden zou opzoeken en niet steeds bij uw familie gewoond zou hebben tot aan uw vertrek uit Bosnië-Herzegovina. Daarenboven verklaart u uw vader nog te hebben trachten te contacteren (CGVS, p. 9). Hoewel hij hier zelf niet voor openstond, ondernam u wel een poging, hetgeen doet verwonderen gelet op uw eerdere verklaringen (CGVS, p. 9). Verder verklaart u in Bosnië-Herzegovina nog een familielid te hebben, waarmee u nog in contact stond na uw vertrek, u steeds aanvaardde zoals u was en u nog bijstand bood om de nodige documenten te verzamelen in functie van uw asielprocedure te Duitsland (CGVS, p. 9). Bovenstaande bevindingen nopen er toe te besluiten dat de nodige twijfels rijzen bij de door u geschetste familiecontext. Dit wordt verstrekt door de vaststelling dat in het document van het Bosnische ministerie van Binnenlandse Zaken blijkt dat uw vader naar de school kwam toen u problemen kreeg en hierbij meedeelde dat u een ijverige student bent en in het verleden reeds problemen kende met een zekere [I.], hetgeen getuigt van de nodige bezorgdheid van uw vader uit. Dit schaaft dan ook de ernst van de door u geschetste feiten door uw vader.

Daar waar u verklaarde tijdens uw schoolloopbaan meermaals gediscrimineerd te zijn geweest, dient te worden onderstreept dat u om de discriminatie aan te pakken hulp kreeg van verschillende personen. Dat de schooldirecteur, bij wie u de discriminatie aankaarte, niets verder met uw melding zou hebben gedaan, is een blote bewering die u niet hard kan maken. U verklaart immers dat de directeur de nodige inspanningen leverde om te kunnen praten met de overige leerlingen van uw klas, door hen uit te leggen wie u bent en dat ze u dienden te accepteren zoals u was (CGVS, p. 8). Voorts verklaarde u dat een leerkracht genaamd, [A.], u begreep en u eveneens geholpen heeft (CGVS, p. 8). Hoewel u stelt dat de problemen toenamen nadat u enige tijd thuisbleef van school, veranderde u niet van school en slaagde u er in om uw diploma te behalen (CGVS, p. 8). Dit zaait de nodige twijfels over de ernst van de door u geschetste feiten op school. Voorts blijkt uit uw verklaringen en uw documenten dat verschillende partijen op school uw situatie trachtten op te volgen en u trachtten te begeleiden. Zo blijkt de politie - wat betreft het incident met [I.] op 11 september 2013 – u en de betrokken leerlingen gehoord te hebben. Tevens kwam uw vader ter plaatse en blijkt de school de nodige maatregelen te hebben genomen in verband met het incident. Hoewel er niet verder gepreciseerd staat welke maatregelen dit betrof, blijkt hieruit wel degelijk dat de school inspanningen heeft geleverd naar u toe en u trachtte bij te staan. De u werd geholpen, en allerm minst werd uitgesloten op school, ondermijnt dan ook uw bewering daadwerkelijk te zijn gediscrimineerd voor het volgen van onderwijs.

Wat betreft uw bewering dat u omwille van uw genderidentiteit naar een psychiatrie werd gestuurd en men u de diagnose schizofrenie gaf, omdat u gek was vanwege het feit dat u uw sekse wou veranderen, is dit eveneens een bewering van uwentwege die u geenszins hard kan maken (CGVS, p. 11). U verklaart immers soms mentale problemen te hebben gekend en hiervoor naar een psychiatrie te zijn gegaan in Bosnië-Herzegovina (CGVS, p. 10, p. 11). Dit blijkt ook uit de door u neergelegde documenten. Op basis van deze documenten kan voorts ook worden gesteld dat u meermaals medische hulp kreeg aangeboden, werd behandeld en medicatie kreeg voorgeschreven voor uw psychologische problematiek. Dit stemt dan ook niet overeen met uw verklaringen niet geholpen te zijn geweest en dat het medisch personeel u als een hond behandelde (CGVS, p. 12). Wat er ook van zij, gepeild of u het gedrag van de dokters ooit heeft aangeklaagd, stelt u dit niet gedaan te hebben (CGVS, p. 12). Dat u dit niet deed omdat uw ouders dit niet toelieten, kan niet worden gevolgd, daar u er wel in slaagde om naar de politie te stappen nadat uw vader u geslagen heeft, zoals ook verder zal blijken (CGVS, p. 12). Er kan dan ook niet worden ingezien waarom de mening van uw ouders u zou tegenhouden om een klacht tegen de dokters in te dienen, indien u daadwerkelijk een slechte behandeling verkreeg. Bovenstaande vaststellingen nopen er dan ook toe te besluiten dat u toegang had tot de gezondheidszorg in Bosnië-Herzegovina.

Wat betreft uw verklaringen geen eigen woning te hebben kunnen voorzien omdat het voor u financieel niet mogelijk was en u geen werk kon vinden, dient te worden aangestipt dat u in Bosnië-Herzegovina echter wel de mogelijkheid had om werk te vinden en ook daadwerkelijk gewerkt heeft (CGVS, p. 10). U verklaart immers voor uw vertrek naar Nederland in een bakkerij en een gokkantoor voor sport-wedstrijden te hebben gewerkt (CGVS, p. 6). Hoewel u verklaart dat u daar slechts een korte periode heeft gewerkt, toont u dit op geen enkele manier aan, noch dat u omwille van uw genderidentiteit geen job meer zou kunnen vinden (CGVS, p. 10). Daarenboven blijkt uit uw verklaringen dat u over de nodige zelfredzaamheid beschikt, waardoor verwacht kan worden dat u de nodige inspanningen levert om opnieuw toegang te krijgen tot de Bosnische arbeidsmarkt bij een terugkeer naar uw land van herkomst. Uit uw verklaringen blijkt immers dat u meermaals gereisd heeft, u in verschillende landen de weg vond naar de asielpprocedure en u er in slaagde om een job te vinden in Servië (CGVS, p. 5, p. 6). Vervolgens blijkt uit de stempels van het door u neergelegde paspoort bij aankomst op de luchthaven van Zaventem, dat u in 2015 en 2016 verschillende keren heen en terug ging naar Kroatië. Op basis van bovenstaande vaststellingen blijkt dan ook dat u over een zeker ondernemingsvermogen bezit bij terugkeer naar Bosnië-Herzegovina.

Daar waar u dan verklaarde meermaals het slachtoffer te zijn geweest van discriminatie, u geslagen werd door uw vader en u meermaals mishandeld of slecht behandeld werd door onbekende personen die u nariepen op straat of u sloegen (CGVS, p. 7), dient tot slot opgemerkt te worden dat u niet aannemelijk gemaakt heeft dat u voor de door u aangehaalde problemen – of bij een eventuele herhaling van dergelijke problemen in geval van een terugkeer naar Bosnië-Herzegovina – geen of onvoldoende beroep zou kunnen doen op de hulp van en/of bescherming door de in Bosnië-Herzegovina aanwezige lokale en/ of hogere autoriteiten, en dat er aldus zwaarwegende gronden zouden zijn om aan te nemen dat er in geval van een eventuele terugkeer naar Bosnië-Herzegovina voor u sprake zou zijn van een vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie of het bestaan van een reëel risico op het lijden van ernstige schade zoals bepaald in de definitie van subsidiaire bescherming.

Voordat internationale bescherming kan worden verleend aan een verzoeker om internationale bescherming, dient aangetoond te worden dat de verzoeker geen aanspraak kan maken op nationale bescherming. Van een verzoeker mag dan ook redelijkerwijs worden verwacht dat hij eerst alle redelijke van hem te verwachten mogelijkheden uitput om bescherming te verkrijgen in eigen land, hetgeen u niet gedaan heeft.

Uit de informatie aanwezig op het Commissariaat-generaal (zie de COI Focus: Bosnië-Herzegovina Algemene Situatie van 15 december 2022, beschikbaar op https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_bosnie-hezegovina_algemene_situatie_20221215.pdf of <https://www.cgvs.be/nl>) blijkt dat, niettegenstaande (belangrijke) hervormingen nog steeds nodig zijn, o.a. om corruptie verder aan te pakken en de georganiseerde misdaad te bestrijden, de Bosnische autoriteiten voor alle etnische groepen wettelijke mechanismen voor de detectie, vervolging en bestraffing van daden van vervolging garanderen. De rechten van de verdediging zoals het vermoeden van onschuld, de informatieplicht, het recht op een eerlijk en openbaar proces, het recht op een advocaat, het recht om te getuigen en het recht om in beroep te gaan worden ook wettelijk gegarandeerd. Hierbij dient aangestipt te worden dat de bescherming die de nationale overheid biedt daadwerkelijk moet zijn. Zij hoeft echter niet absoluut te zijn en bescherming te bieden tegen elk feit begaan door derden. De autoriteiten hebben de plicht om burgers te beschermen, maar deze plicht houdt geenszins een resultaatsverbintenis in. Tevens blijkt uit de

informatie van het Commissariaat-generaal dat de werking van de politie zonder meer gericht is op het creëren van een veilige omgeving voor de hele bevolking en dat een aanzienlijk deel van de Bosnische bevolking een zeker vertrouwen tot een hoog niveau van vertrouwen heeft in de politie. Voorts blijkt dat, in het geval de Bosnische politie haar werk in particuliere gevallen niet naar behoren zou uitvoeren, er mogelijkheden zijn die openstaan voor elke burger om eventueel machtsmisbruik door en/of een slecht functioneren van de politie aan te klagen. Wangedrag van politieagenten wordt immers niet zonder meer gedoogd en kan leiden tot sanctionerende maatregelen en/of gerechtelijke vervolging. De civiele autoriteiten hebben daadwerkelijke controle over de veiligheidsdiensten en beschikken over mechanismen om gevallen van misbruik en corruptie te onderzoeken en te bestraffen. Om eventueel machtsmisbruik van politiefunctionarissen en andere vormen van onprofessioneel of onzedig gedrag van politiefunctionarissen doeltreffend te kunnen bestraffen, zijn binnen alle politiekorpsen onderzoekseenheden actief voor interne aangelegenheden. Daarnaast werd binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken het Openbaar Bureau voor Klachten (Public Complaints Bureau) opgericht dat onafhankelijk klachten van burgers over de politie behandelt. Wangedrag van politieagenten kan daarnaast ook gemeld worden via de Crime Busters Hotline. De overheid voorzag tevens in trainingen en handleidingen voor de politie om misbruiken en corruptie tegen te gaan en om het respect voor de mensenrechten te promoten. Daarnaast kan elke Bosniër die meent in zijn/haar rechten te zijn geschaad zich wenden tot het "Institution of Human Rights Ombudsman for Bosnia and Herzegovina", dat uit drie ombudsmannen bestaat die de mensenrechtensituatie in Bosnië-Herzegovina opvolgen. Volledigheidshalve kan worden toegevoegd dat voorzieningen inzake kosteloze rechtsbijstand, verleend door gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties (o.a. Vaša Prava en het Helsinki Committee for Human Rights), in Bosnië aanwezig zijn. Informatie stelt ook nog dat, ofschoon er ook hier nog verdere hervormingen aangewezen zijn, een aantal voorname stappen werden gezet om corruptie aan te pakken. Zo beschikt Bosnië-Herzegovina sinds 2014 over een Agentschap voor de Preventie van Corruptie en de Coördinatie van de strijd tegen Corruptie (APIK). Dit agentschap ontwikkelde een strategie tegen corruptie en in de daaropvolgende jaren werden ook in de beide entiteiten (RS en FBiH) anticorruptiestrategieën en actieplannen ontwikkeld. Ondanks het adequate institutioneel, wetgevend en strategisch kader op het vlak van corruptiebestrijding, blijft het aantal veroordelingen voor corruptie evenwel laag.

Een gebrek aan harmonisatie van de verschillende wettelijke bepalingen op de verschillende bestuursniveaus, wordt hier als het grootste probleem aanzien. De Bosnische overheid wordt bij al het voorgaande bijgestaan door de "OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe) Mission to Bosnia and Herzegovina", die onder meer inzet op trainingen bij politie en gerecht.

Uit uw verklaringen en de door u neergelegde documenten blijkt geenszins dat de Bosnische autoriteiten u niet ter wille zouden zijn geweest. U verklaart meermaals naar de politie te zijn gestapt in het kader van de problemen met uw vader en de problemen met onbekende personen op straat (CGVS, p. 9, p. 11). Daar waar u stelt dat de politie u niet geholpen en niet beschermd heeft, dient er op gewezen te worden dat uit uw verklaringen blijkt dat de politie uw klachten telkens genoteerd heeft, hierbij alles noteerde zoals u het vertelde en tevens ook de nodige vragen stelde (CGVS, p. 9, p. 11). U stelt echter dat de politie u niet geholpen of beschermd heeft (CGVS, p. 9). Hierbij dient te worden opgemerkt dat de autoriteiten de plicht hebben om burgers te beschermen, maar deze plicht houdt geenszins een resultaatsverbintenis in. Dat bepaalde misdrijven niet worden opgelost kan afhangen van menige factoren (gebrek aan bewijs, gebrek aan getuigen,...) los van de werking/inspanningen van de autoriteiten om misdrijven op te lossen. Daarenboven blijkt uit het door u neergelegde document met het overzicht van uw klachten bij de Bosnische politie dat de politieagenten meermaals ter plaatse kwamen voor drie verschillende incidenten, meer specifiek in 2013, in 2015 en in 2017. Dit toont dan ook aan dat de politie de moeite nam om uw vraag of uw klacht verder te bekijken. Gevraagd wat u verwachtte van de politie, repliceert u dat u wou dat de politie u begrijpt, ziet dat u een transgender bent en u vervolgens doorverwijst naar LGBTI-organisaties die u de nodige hulp kunnen bieden (CGVS, p. 9). Vervolgens gepeild of u zelf het initiatief tot dergelijke organisaties nam, stelt u weliswaar naar het Open Center Sarajevo te zijn gestapt, maar dat die persoon die daar aanwezig was, met u gelachen heeft (CGVS, p. 10). Na deze slechte ervaring, ging u echter niet op zoek naar andere organisaties in Bosnië-Herzegovina (CGVS, p. 10). Dit is niet ernstig. Verwacht kan worden dat u zelf ook de nodige inspanningen levert om dergelijke organisaties te vinden of te contacteren. Daar waar u tot slot verklaarde dat de politie met u lachte, u soms sloeg en u niet wou helpen, dient te worden aangestipt dat u dit nooit hoger bent gaan aanklagen (CGVS, p. 10, p. 12). U vergoelijkt uw nalatende houding door te stellen dat u moe was van alles en de motivatie niet meer vond hiervoor (CGVS, p. 10, p. 12). Gelet op bovenstaande vaststellingen, maakt u niet aannemelijk de nodige mogelijkheden te hebben uitgeput om bescherming in uw land van herkomst te verkrijgen.

In de kantlijn kan hieraan nog worden toegevoegd dat – daar waar u verklaarde voor de problemen met uw vader twee tot drie keer naar de politie te zijn gestapt en ook voor de problemen met onbekenden een paar keer naar de politie te zijn geweest (CGVS, p. 9, p. 11) – dit niet blijkt uit de door u neergelegde documenten. In het document van het vijfde politiebureau van de Bosnische politie te Krupa worden drie incidenten beschreven, waarbij de politie tussenbeide is gekomen. Het betreft een incident met [I.] op school op 11 september 2013, een incident met uw vader aan een restaurant op 28 september 2015 en een incident waarbij uw vader u geslagen heeft op 7 augustus 2017. Nergens in het document wordt verwezen naar het incident waarbij u door twee jongens belaagd werd, hetgeen u ongeveer vier of vijf maanden voor uw vertrek naar Nederland situeerde en waarvoor u tevens klacht neerlegde bij de politie (CGVS, p. 11), waardoor u uw verschillende inspanningen om een klacht neer te leggen onvoldoende aangetoond heeft. Daarenboven lijkt dit document eerder een overzicht te zijn van de verschillende meldingen die werden gedaan door u of uw vader en niet zozeer de officiële aangifte bij de politie. Op basis van dit document kan ook worden geconcludeerd dat de politie bij deze drie incidenten steeds ter plaatse is gekomen en de nodige stappen heeft gezet om u of uw familie verder te helpen, alsook blijkt uit dit document dat de andere betrokken partijen, zoals de school, inspanningen leverden om de situatie aan te pakken, zoals ook verder zal blijken.

Gelet op voorgaande meen ik dat er gesteld kan worden dat in geval van eventuele (veiligheids)problemen de in Bosnië opererende autoriteiten aan alle onderdanen ongeacht hun etnische origine voldoende bescherming bieden en maatregelen nemen in de zin van artikel 48/5 van de Belgische Vreemdelingenwet d.d. 15 december 1980.

Uit hetgeen voorafgaat wordt u de internationale bescherming geweigerd. U heeft met name geen substantiële redenen opgegeven om uw land van herkomst in uw specifieke omstandigheden niet te beschouwen als een veilig land van herkomst ten aanzien van de vraag of u voor erkenning als persoon die internationale bescherming geniet in aanmerking komt. Het feit dat u afkomstig bent uit een veilig land van herkomst staat vast. Rekening houdende met de procedurele waarborgen die gepaard gaan met de aanwijzing van een land als veilig land van herkomst en de evaluatie die voorafgaat aan deze aanwijzing, beschouw ik uw verzoek om internationale bescherming als kennelijk ongegrond, in toepassing van artikel 57/6/1, § 2 van de Vreemdelingenwet.

De door u neergelegde documenten kunnen bovenstaande appreciatie niet in positieve zin ombuigen. Uw paspoort, zoals neergelegd bij de luchthavenpolitie te Zaventem, toont enkel uw identiteit en nationaliteit aan, hetgeen niet wordt betwist. De documenten aangaande uw asielprocedure te Nederland en Duitsland tonen aan dat u ook in die landen een verzoek om internationale bescherming indiende. Doch blijkt u uw verzoek in Duitsland aanvankelijk ingetrokken te hebben op 21 februari 2019, om op 28 februari 2019 op uw stappen terug te komen en een nieuw verzoek te doen. Uw houding roept dan ook verder de nodige vragen op. Daarenboven werd uw verzoek in Nederland afgesloten met een weigeringsbeslissing omdat Bosnië-Herzegovina als een veilig land van herkomst wordt beschouwd. De klachten die u neerlegde bij de Bosnische politie werden reeds eerder behandeld. Hieruit blijkt niet dat u geen toegang zou hebben tot de in Bosnië-Herzegovina aanwezige autoriteiten. Aangaande de klacht die u in Servië indiende en het document van Atina, een organisatie voor LGBTI te Servië, dient te worden aangestipt dat dit document geen betrekking heeft op uw situatie te Bosnië-Herzegovina en aldus hier niet verder wordt besproken. Wat betreft de verschillende psychologische attesten uit Bosnië-Herzegovina, Servië en Duitsland, dient voorts nog te worden aangestipt dat u zich voor uw psychologische problematiek kan wenden tot de geëigende procedure hiervoor voorzien in artikel 9 ter van de Vreemdelingenwet.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, kom ik tot de vaststelling dat u niet als vluchteling in de zin van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet kan worden erkend. Verder komt u niet in aanmerking voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 van de Vreemdelingenwet.

Bovendien beschouw ik uw verzoek om internationale bescherming als kennelijk ongegrond in toepassing van artikel 57/6/1, § 2 van de Vreemdelingenwet.”

2. Het verzoekschrift

De verzoekende partij voert een schending aan van de artikelen 48/3 en 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet).

In hoofdorde vraagt zij de toekenning van de vluchtelingenstatus waarbij zij, na verwijzing naar de motieven in de bestreden beslissing, uiteenzet:

“Terwijl dat, de verzoekende partij tijdens haar persoonlijk onderhoud bij wel degelijk gewag heeft gemaakt van de zeer specifieke problematiek waarmee zij in het bijzonder als transgender werd geconfronteerd in haar land van oorsprong.

Dat in de motivering van de bestreden beslissing verwerende partij vooral lijkt te focussen op de huidige houding vanwege de Bosnische bevolking en regering naar LGTBI toe in algemeen, dat wil zeggen Lesbische, Gay (homoseksuele), Bisexual, Transgender, Interseks maar dat in werkelijk de complexiteit van deze verschillende vormen van seksuele oriëntatie zeer onderscheiden zijn en ook ver van elkaar liggen.

Deze vormen van seksuele oriëntatie kennen ook een onderscheiden vorm van acceptatie en het kan niet worden ontkend dat het transgender zijn een hoger niveau van complexiteit met zich mee brengt wat de beleving, realisatie (operatie etc.) alsook de bescherming kent.

Dat hoewel deze vormen van seksuele oriëntatie thans worden opgenomen in het zich uitbreidende “catch all” begrip LGTBI en dat dit begrip over de jaren heen werd aangevuld met een bijkomende letters, dit zeker niet mag worden begrepen als dat elk van deze seksuele oriëntaties over de jaren heen dezelfde vorm van begrip en acceptatie heeft mogen ontvangen vanwege de bevolking of de wetgevende organen.

Dat bij wijze van spreken de opvattingen over het transgender zich thans op het niveau bevinden waar 50 jaar geleden de maatschappelijke opvattingen over de aanvaardbaarheid van lesbische en homoseksuele relaties kon worden waargenomen.

Zo is bijvoorbeeld in vele maatschappijen het “lesbisch” en “gay” zijn al veel meer geaccepteerd dan bijvoorbeeld het “transgender zijn” dat nog relatief nieuw is in de algemene LGTBI problematiek, zeker in de minder ontwikkelde maatschappijen zoals die van Bosnië- Herzegovina op het vlak van seksuele oriëntatie.

Dat het er in de bestreden beslissing heel veel op lijkt dat verwerende partij de casus van de verzoekende partij vooral beschouwt vanuit de algemene LGTBI problematiek, doch hierbij nalaat haar analyse verder te nuanceren en toe te spitsen naar de problematiek die de verzoekende partij aankaart, namelijk het feit dat zij zijnde man vooral als een vrouw wenst te worden gezien en aanvaard.

Dat de verzoekende partij het betreurt dat verwerende partij niet dieper is ingegaan op haar lichamelijke en mentale toestand en zich niet heeft afgevraagd of de verzoekende partij een operatie zal of heeft ondergaan, of zij een hormonale behandeling heeft ondergaan, of dat men na een operatie toch nog zal zien dat de verzoekende partij een man was wat uiteraard op vormen van verwerping en discriminatie kan stuiten in haar land van herkomst.

De verzoekende partij legt nog een medisch rapport neer in het Duits.

Verder verwijst de verzoekende partij nog naar de volgende actuele websites:

- <https://www.equaldex.com/region/bosnia-and-herzegovina>*
- <https://n1info.ba/english/news/dodik-announces-anti-lgbt-legislation-in-republika-srpska-entity/>*
- https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/2023/bosnia_and_herzegovina.pdf*
- <https://www.rainbow-europe.org/#8625/0/0>*
- <https://apnews.com/article/bosnia-serb-lgbt-assault-2bd5a4836f047fe88ff039ee2f190af7>*

Officieel werd homoseksualiteit gelegaliseerd en werd discriminatie op die grond onwettig inderdaad volgens de wet wettig verklaard.

Er hebben enkele “gay parades” mogen plaatsvinden in Bosnië - Herzegevinna, desalniettemin is het huwelijk onder zelfde geslachten niet toegestaan en worden koppels als zodanig niet erkend.

Transgender als seksuele oriëntatie wordt enkel erkend na een chirurgische tussenkomst wat op zich een zeer beperkende benadering is.

President Dodik wil LGBT 'activisten' verbieden op te treden in opvoedkundige instellingen en hij stemde in met de afzegging van een LGTBI gebeurtenis eerder dit jaar waarbij activisten werden aangevallen.

De algemene openbare opinie in Bosnië – Herzegovina staat over het algemeen zeer negatief tegenover iedere vorm van LGTBI.

De wetten die officieel haatdragende speeches tegen leden van de LGTBI beoogen te verbieden zijn op zijn minst tegenstrijdig en of niet bestaande.

Er is dus duidelijk een groot verschil tussen was de letter van de wet zegt inzake de bescherming van de rechten van de LGTBI gemeenschap in Bosnië Herzegovina en wat er zich in feite op het terrein in de maatschappij afspeelt.

Er moet toch zeker niet uit het oog worden verloren dat Bosnië-Herzegovina staat te popelen om toe te treden om tot de Europese Unie en dat er dus alles aan wordt gedaan om - in de aanloop naar die mogelijke toetreding - bij de EU zo goed mogelijk voor de dag te komen door ten gepaste tijde wetgeving aan te nemen die in de Europese Unie reeds sinds lang als gemeen goed wordt beschouwd.

Het adopteren van positief ogende LGTBI-wetgeving is zeker één van de initiatieven die in deze toetredingsstrategie kaderen, zelfs al is het algemeen geweten dat de Bosnische bevolking – voor 90 procent bestaande uit moslims – zeer weinig tot geen begrip tonen voor mensen van de LGTBI gemeenschap.

Tenslotte lijkt in de bestreden beslissing verwerende partij het begrip “ondernemingsvermogen” grondig te verwarren met “overlevingsvermogen” of te wel de noodzaak om de vluchten ” uit haar land van herkomst waarbij verwerende partij de essentie van het bestaan van een mens op de vlucht op de helling lijkt te willen zetten.

Dat is totaal onaanvaardbaar en betreurenswaardig.

Het is duidelijk dat in de bestreden beslissing verwerende partij niet verder heeft gezocht dat het aanhalen van algemene eenzijdige rapporten inzake het LGTBI gebeuren in Bosnië zonder daarbij evenwel dieper in te gaan op de problematiek die de verzoekende partij in werkelijkheid aanbelangt en heeft aangekaart tijdens haar persoonlijk onderhoud met verwerende partij.

Zodat gelet op het geheel van voorgaande bevindingen de verzoekende partij meent dat de bestreden beslissing niet op afdoende wijze werd gemotiveerd en dat haar dus de internationale bescherming op grond van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet dient te worden toegekend.”

In ondergeschikte orde vraagt zij de vernietiging van de bestreden beslissing en licht zij toe:

“Aangezien op basis van wat sub A werd uiteengezet minstens moet worden geoordeeld dat de casus van de verzoekende partij niet op afdoende wijze werd afgetoetst en dat bijkomend onderzoek noodzakelijk voorkomt;

Dat Uw Raad zelf geen onderzoeksdaten kan stellen;

Dat het aangewezen voorkomt de bestreden beslissing nietig te verklaren en de zaak bijgevolg terug te sturen naar verwerende partij met het oog op het voeren van verdere onderzoeken;”

Ter staving van haar verzoekschrift voegt de verzoekende partij volgende stukken toe:

- medisch rapport opgesteld in het Duits van 19 februari 2019;
- weblinks met screenshots van artikelen en youtube filmpjes waarin zij voorkomt.

3. Aanvullende nota

De verzoekende partij maakt op 7 juli 2023 overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een aanvullende nota over, waarbij zij nog een aantal argumenten en elementen ter verduidelijking van haar verzoekschrift wil aanbrengen, zoals een verwijzing naar 's Raads arrest van 23 november 2022 met nr. 280 586 en landeninformatie.

4. Voorafgaand

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om “*een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie*” te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU. Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en ex nunc onderzoek die voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de richtlijn 2013/32/EU.

De Raad moet daarbij een gemotiveerd arrest vellen dat aangeeft om welke redenen een verzoeker om internationale bescherming al dan niet voldoet aan de criteria zoals bepaald in de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet.

4.2. Het wettelijke kader omtrent de bewijslast wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen dienen te worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte ‘beoordeling van feiten en omstandigheden’ in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen.

De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die is beperkt tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, §1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald.

De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast dienen deze instanties ervoor te zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming.

Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70).

De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze. Overeenkomstig artikel 48/6, § 5 van de Vreemdelingenwet moet, onder meer, rekening worden gehouden met alle relevante informatie in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, met inbegrip van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die gelden in het land van herkomst en de wijze waarop deze worden toegepast, alsook met de door de verzoeker overgelegde documenten en afgelegde verklaringen. Consistentie, voldoende detaillering en specificiteit alsook voldoende aannemelijkheid vormen indicatoren op basis waarvan de geloofwaardigheid van de verklaringen kan worden beoordeeld, rekening houdend met de individuele omstandigheden van de betrokken verzoeker. Twijfels over bepaalde aspecten van een relaas ontslaan de bevoegde overheid niet van de opdracht de vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade betreffende die elementen waar geen twijfel over bestaat te toetsen. Het moet in deze evenwel gaan om die elementen die de nood aan internationale bescherming kunnen rechtvaardigen.

Wanneer een verzoeker bepaalde aspecten van zijn verklaringen niet staft met schriftelijke of andere bewijzen, dan bepaalt artikel 48/6, § 4 van de Vreemdelingenwet dat deze aspecten geen bevestiging behoeven indien is voldaan aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- “a) de verzoeker heeft een oprechte inspanning geleverd om zijn verzoek te staven;*
- b) alle relevante elementen waarover de verzoeker beschikt, zijn voorgelegd, en er is een bevredigende verklaring gegeven omtrent het ontbreken van andere bewijskrachtige elementen;*
- c) de verklaringen van de verzoeker zijn samenhangend en aannemelijk bevonden en zijn niet in strijd met de algemene en specifieke informatie die gekend en relevant is voor zijn verzoek;*
- d) de verzoeker heeft zijn verzoek om internationale bescherming zo spoedig mogelijk ingediend, of hij heeft goede redenen kunnen aanvoeren waarom hij nagelaten heeft dit te doen;*
- e) de algemene geloofwaardigheid van de verzoeker is komen vast te staan.”*

4.3. De formele motiveringsplicht, voorgeschreven in artikel 62 van de Vreemdelingenwet en de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurs-handelingen, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De motieven die aan de bestreden beslissing ten grondslag liggen, kunnen op eenvoudige wijze in deze beslissing worden gelezen en uit het verzoekschrift blijkt dat de verzoekende partij deze motieven kent en aan een inhoudelijke kritiek onderwerpt. Bijgevolg is het doel van de formele motiveringsplicht in casu bereikt en voert zij in wezen de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat de bestreden beslissing moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissing in aanmerking kunnen worden genomen.

5. Beoordeling

5.1. Bosnië-Herzegovina werd, aldus de bestreden beslissing, bij koninklijk besluit van 14 januari 2022 aangeduid als een veilig land van herkomst. Dit brengt het vermoeden met zich mee dat een verzoekende partij in veiligheid is een veilig land van herkomst. Het is bijgevolg aan de verzoekende partij om duidelijk aan te tonen dat, in haar specifieke situatie, haar land van herkomst niet als veilig kan worden beschouwd.

5.2. In deze zaak wordt niet betwist dat verzoekende partij een transgender is, d.i. een persoon die een genderidentiteit heeft die niet overeenkomt met het biologische geslacht. Uit haar verklaringen blijkt dat zij een geslachtsoperatie wenst. Tevens kan ter terechtzitting worden vastgesteld dat de verzoekende partij met haar kledingstijl, houding en uiterlijk manifest afwijkt van heersende gendernormen en -stereotypen.

5.3. Hoewel op basis van de landeninformatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier niet a priori kan worden aangenomen dat iedere LGBTIQ-persoon in Bosnië-Herzegovina een vrees voor vervolging in vluchtelingenrechtelijke zin koestert, dan wel een reëel risico op het lijden van ernstige schade loopt, blijkt wel dat LGBTIQ-personen worden beschouwd als bijzonder kwetsbaar binnen de Bosnische samenleving (zie rapport van Bertelsmann Stiftung van 2022 waarnaar in de COI Focus *“Bosnië-Herzegovina Algemene Situatie”* van 15 december 2022, p. 39, wordt verwezen).

Waar de laatste jaren heel wat wetgevende en andere initiatieven zijn genomen en inspanningen werden geleverd ter inclusie en bescherming van LGBTIQ-personen, onder meer op het niveau van het parket en de politie, geven bronnen terzelfdertijd ook aan dat haattaal, discriminatie en geweld tegen LGBTIQ-personen nog steeds wijdverspreid zijn in Bosnië-Herzegovina (zie onder meer rapport van Bertelsmann Stiftung van 2022 en het USDoS-mensenrechtenrapport van 2022 waarnaar in de COI Focus *“Bosnië-Herzegovina Algemene Situatie”* van 15 december 2022, p. 38-41, wordt verwezen).

In de COI Focus kan nog worden gelezen dat door een gebrekkige implementering van de wetgeving mensen uit bepaalde groepen van de samenleving, zoals LGBTIQ-personen, in bepaalde situaties kwetsbaar zijn. Volgens de COI Focus zou het voor organisaties binnen de burgermaatschappij, die vrij en robuust aanwezig zijn in Bosnië-Herzegovina, mogelijk zijn om voor deze mensen ongehinderd de toegang te faciliteren tot de beschermingsmogelijkheden van politie en gerecht (p. 46).

De mogelijkheid om toegang te faciliteren tot beschermingsmogelijkheden van politie en gerecht, neemt echter niet weg dat volgens verschillende bronnen de overheden er niet in slagen om een adequaat antwoord te bieden op de wijdverspreide haattaal, discriminatie en geweld, dat zulke incidenten met vertraging en op inadequate wijze worden vervolgd, dat de reactie van de politie doorgaans ontoereikend is en dat de politie faalt bij het grondig onderzoeken van daden van geweld en discriminatie van LGBTIQ-

personen (zie rapport Bertelsmann Stiftung van 2022; rapport HRW van 2017; rapport Amnesty International van 2018; USDOS-mensenrechtenrapport van 2022 waarnaar in de COI Focus, p. 38-41, wordt verwezen).

De verzoekende partij brengt middels haar verzoekschrift nog een aantal artikelen bij waaruit kan worden afgeleid dat het klimaat ten aanzien van LGBTIQ-personen verhardt.

Bijgevolg dient, met inachtneming van de moeilijke Bosnische context, het verzoek om internationale bescherming met de nodige voorzichtigheid en individueel te worden onderzocht. Daarbij dient de verzoekende partij op een voldoende concrete manier aan te tonen dat zij een gegronde vrees voor vervolging koestert of een reëel risico loopt op ernstige schade.

5.4. De verzoekende partij betoogt terecht dat binnen de LGTBIQ-gemeenschap er aanzienlijke verschillen zijn in complexiteit van de verschillende vormen van seksuele oriëntatie en genderidentiteit alsook in het niveau van aanvaarding en begrip in de samenleving.

Zij zet terecht uiteen dat het transgender zijn een hoger niveau van complexiteit met zich meebrengt wat betreft beleving en realisatie, zoals een geslachtsoperatie, alsook wat betreft bescherming. Zij betreurt dat haar zaak vooral is beoordeeld vanuit een algemene LGBTIQ-invalshoek, zonder een verdere analyse naar haar specifieke problematiek, met name een man die vooral als een vrouw wenst te worden gezien en aanvaard.

De Raad stelt vast dat het administratief dossier slechts oppervlakkige en zeer beperkte informatie bevat over de specifieke situatie van transgenders in Bosnië-Herzegovina (zie AD CGVS, stuk 6, map met landeninformatie: COI Focus *“Bosnië-Herzegovina Algemene Situatie”* van 15 december 2022, p. 38-41; *“Five new contact persons have been appointed in five cantonal prosecutor’s offices to receive reports of violence against LGTBI people”*, Sarajevo Open Center, 9 november 2022). Niettemin wordt wel gesteld dat transgender-personen de meest kwetsbare groep van de LGBTIQ-gemeenschap in Bosnië-Herzegovina vormen (COI Focus, p. 40). Met andere woorden: volgens de beschikbare informatie behoort de verzoekende partij tot de kwetsbaarste groep binnen een groep die op zich reeds wordt beschouwd als bijzonder kwetsbaar binnen de Bosnische samenleving.

5.5. Bij haar verzoekschrift voegt de verzoekende partij een Duits medisch rapport van 19 februari 2019 toe, dat zich ook in het administratief dossier bevindt (AD CGVS, stuk 5, map met documenten). Daarin wordt aangegeven dat zij lijdt aan een zware depressie en de ziekte van Hashimoto alsook transseksueel is. Verder blijkt dat de verzoekende partij in Duitsland tijdelijk werd opgenomen in de psychiatrie. Ter terechtzitting verduidelijkt de verzoekende partij dat zij hiermee wil aantonen dat zij niet schizofreen is, hoewel ze wel als zodanig zou zijn gediagnosticeerd in Bosnië-Herzegovina omwille van haar genderidentiteit.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partij in het kader van haar beschermingsverzoek verschillende medische documenten heeft bijgebracht uit Bosnië-Herzegovina, Servië en Duitsland die verband houden met haar psychologische problematiek (AD CGVS, stuk 5, map met documenten).

De verzoekende partij gaf tijdens haar persoonlijk onderhoud aan bij terugkeer naar Bosnië-Herzegovina te vrezen dat ze haar in de psychiatrie zullen steken (NPO, p. 6: *“ze gaan me in de psychiatrie steken”*) en verklaarde daarbij dat zij omwille van haar genderidentiteit naar een psychiatrie werd gestuurd in Bosnië-Herzegovina, dat men haar de diagnose schizofrenie gaf omdat de dokters vonden dat zij gek was vanwege het feit dat zij van geslacht wilde veranderen (NPO, p. 11-12). In de bestreden beslissing wordt gesteld dat dit een bewering is die de verzoekende partij niet kan hard maken en ook benadrukt dat zij zelf verklaarde soms mentale problemen te hebben gekend en hiervoor naar de psychiatrie te zijn gegaan in Bosnië-Herzegovina. Volgens de bestreden beslissing blijkt dit ook uit de door haar neergelegde documenten waaruit tevens volgt dat zij meermaals medische hulp kreeg aangeboden, werd behandeld en medicatie kreeg voorgeschreven. Ten slotte wordt ook nog aangegeven dat de verzoekende partij voor haar psychologische problematiek de geëigende procedure voorzien in artikel 9ter van de Vreemdelingenwet kan inleiden.

De Raad stelt vast dat verzoekende partij twee zaken heeft verklaard: vooreerst dat zij naar de psychiatrie werd gestuurd waarbij zij met schizofrenie werd gediagnosticeerd omdat de dokters vonden dat zij gek was omwille van het feit dat zij van geslacht wou veranderen (NPO, p. 11-12); tevens heeft zij verklaard dat ze ook naar daar is gegaan om hulp te vragen omdat zij zich soms helemaal niet goed voelde waarbij ze verwees naar verschillende zelfmoordpogingen en stelde dat ze geen hulp kreeg (NPO, p. 11-12).

Gevraagd wat zij van de dokters verwachtte opdat ze haar wel zouden helpen, antwoordde de verzoekende partij: *“Ik heb verwacht van hun dat ze zeggen je bent zo een persoon, je voelt je als vrouw, je mag je orgaan veranderen, je moet naar daar een daar gaan. Je moet die hormonen nemen om me te veranderen, ze hebben dat niet gedaan, ze zeggen altijd ik heb een diagnose van schizofrenie. Als ik het ziekenhuis verlaat, de problemen gaan verder.”* (NPO, p. 12).

De Raad stelt vast dat de verschillende medische documenten die de verzoekende partij voorlegde in het kader van haar procedure internationale bescherming niet zijn voorzien van een vertaling. Uit de notities van het persoonlijk onderhoud volgt dat de bespreking van de documenten van de verzoekende partij zeer kort was, waarbij zij voornamelijk onderlijnde: *“Ik heb ook documenten dat ik een verkeerde diagnose heb gekregen. Hier staat dat wanneer ik de laatste keer het ziekenhuis heb verlaten, schizofreen ben.”* (NPO, p. 6).

Verzoekende partij vroeg op het einde van het persoonlijk onderhoud nog *“Wilt u misschien dat ik sommige documenten lees, van wat ik heb gestuurd. Wat is gebeurd met mij.”* De protection officer antwoordde daarop dat hij deze zelf gaat bekijken. Verzoekende partij gaf vervolgens aan: *“Ik wil gewoon vragen als jullie die documenten gaan lezen en serieus opmerken wat is gebeurd met mij. Omdat die zijn mijn bewijzen.”* Daarop antwoordde de protection officer dat hij die documenten zou nalezen, maar *“We zijn er vandaag niet te veel op ingegaan omdat we niet zoveel tijd hadden. Maar we gaan die zeker bekijken.”* (NPO, p. 13). Uit de notities van het persoonlijk onderhoud blijkt aldus niet dat de verzoekende partij in de gelegenheid werd gesteld om via de aanwezige tolk de relevante gegevens van de door haar voorgelegde medische documenten toe te lichten, hoewel zij het belang ervan meermaals benadrukte. De Raad stelt verder vast dat een aantal andere documenten van de verzoekende partij naderhand werd vertaald op het CGVS, maar enkel de documenten die betrekking hebben op klachten bij de politie in Bosnië-Herzegovina en Servië (AD CGVS, stuk 5, map met documenten). Er is geen vertaling aanwezig in het administratief dossier die op het CGVS werd gemaakt van de relevante gegevens van de medische documenten. De documenten aangaande de asielprocedure in Nederland bevatten wel vertalingen van medische documenten, of toch een samenvatting ervan, maar dit laat de Raad niet toe deze vertalingen te verbinden met de medische documenten die de verzoekende partij op het CGVS heeft voorgelegd. Uit de documenten inzake de asielprocedure in Nederland en Duitsland kan de Raad verder niet opmaken hoe de medische documenten van de verzoekende partij aldaar concreet werden beoordeeld in het licht van haar vluchtrelaas en vrees voor vervolging of reëel risico op ernstige schade (AD CGVS, stuk 5, map met documenten).

Hoewel de medische documenten uit Servië en Bosnië-Herzegovina niet werden vertaald en de relevante gegevens ervan niet werden samengevat op het CGVS, ontwaart de Raad wel de vermelding *“schizofrenie”* in sommige van deze documenten. Bij gebrek aan verdere vertaling of verduidelijking van de inhoud van de medische documenten, kan de Raad niet op opmaken waarom die vermelding op sommige van deze documenten figureert. Bijgevolg kan hij niet nagaan of er enige grond zit in het relaas van de verzoekende partij dat zij naar de psychiatrie werd gestuurd in Bosnië-Herzegovina waarbij zij met schizofrenie werd gediagnosticeerd omdat de dokters vonden dat zij gek was vanwege het feit dat zij van geslacht wilde veranderen, dan wel dat zij daadwerkelijk schizofreen is, wat alleszins niet kan worden afgeleid uit het meest recente Duitse medische attest van 2019, of dat de psychiatrische problemen van verzoekende partij niets te maken hebben met haar genderidentiteit, zoals verwerende partij ter terechtzitting aanvoert.

Er kan verder ook niet blijken dat de verwerende partij zelf de inhoud van deze medische documenten nader heeft onderzocht in het licht van het relaas van de verzoekende partij noch dat deze documenten in samenwerking met verzoekende partij werden beoordeeld, hoewel zij dit op het einde van haar persoonlijk onderhoud duidelijk vroeg, maar bij gebrek aan tijd hier niet verder werd op ingegaan. Waarop de verwerende partij zich dan baseert om te stellen dat het relaas van de verzoekende partij een bewering is die zij geenszins hard kan maken, is niet duidelijk. Evenmin is duidelijk op welke concrete gegevens de verwerende partij zich baseert om te stellen dat de verzoekende partij meermaals medische hulp kreeg aangeboden, werd behandeld en medicatie kreeg voorgeschreven.

Bij gebrek aan verdere kennis van de inhoud van de medische documenten die door de verzoekende partij op het CGVS werden voorgelegd, is de Raad niet bij machte een belangrijk onderdeel van haar vluchtrelaas te verifiëren in het licht van de voorgelegde medische documenten, noch de motieven daarover in de bestreden beslissing te valideren.

5.6. Verder blijkt ook uit de verklaringen van de verzoekende partij over haar mentale problemen en haar zelfmoordpogingen alsook uit de inhoud van het Duitse medische stuk dat zij, naast haar bijzondere kwetsbaarheid als transgender, tevens een psychologisch kwetsbaar profiel heeft.

5.7. Gelet op het gebrek aan meer gedetailleerde informatie over de specifieke situatie van transgenders in Bosnië-Herzegovina en het gebrek aan kennis over de inhoud van de medische documenten die de verzoekende partij op het CGVS voorlegde, acht de Raad verder onderzoek nodig om het vluchtrelaas en de vrees van de verzoekende partij ten volle te kunnen beoordelen. Naast haar bijzondere kwetsbaarheid als transgender, moet haar psychologisch kwetsbaar profiel worden meegenomen in de globale beoordeling van haar vrees voor vervolging of reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Bosnië-Herzegovina. Een gecumuleerd onderzoek is aldus noodzakelijk, waarbij de nodige voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd.

Op basis van de elementen in het rechtsplegingsdossier kan de Raad, wegens de grenzen van een ondervraging tijdens de terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere mogelijkheden tot onderzoek van de hierboven voormelde elementen, in deze stand van zaken het beschermingsverzoek van de verzoekende partij evenwel niet op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

Rekening houdend met wat voorafgaat, alsook met het gegeven dat hij niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1°, van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moet de bestreden beslissing worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 22 juni 2023 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertien juli tweeduizend drieëntwintig door:

M. MAES, kamervoorzitter

T. LEYSEN, griffier

De griffier, De voorzitter,

T. LEYSEN

M. MAES